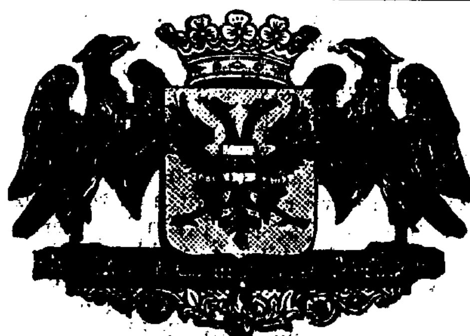
Jaargang 115. Zondag, 7 September 1856. No. 108.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens door hunnen GECOMMITTEERDE, bij **enkele inschrijving**, aan te besteden:

Het verrigten van eenige werkzaamheden aan de Wester-Stadsschool, in de Visscherstraat, met de levering der daartoe benoodigde Bouwstoffen enz., benevens het afbreken van het aan de oostzijde dier school gelegen oude Woonhuis.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het RAADHUIS en aanwijs zal plaats hebben op MAANDAG den 8sten September 1856, des namiddags te 4 uur.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Woensdag den 10den September 1856** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Donderdag den den 11den September 1856**, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 1 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFGIFTE VAN AL DE PATENTEN,

van af den 1sten tot en met den 13den September 1856.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* roepen bij deze op:

I. Al de **PATENTPLIGTIGEN**, waaronder ook de SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS, vermeld onder nos. 37, 38, 39 en 40 van Tabel 14, gevoegd bij de Wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34) die zich in de PRIMITIEVE BESCHRIJVING van het dienstjaar 18⁵⁶⁄₅₇ ter bekoming van PATENT hebben aangegeven;

II. Zij die als MEDETEEKENENDE DEELGENOOTEN van een PATENT of AFSCHRIFT daarvan moeten zijn voorzien:

Om hunne PATENTEN of AFSCHRIFTEN daarvan, van MAANDAG den 1sten tot en met ZATURDAG den 13den September 1856, met uitzondering van den Zondag, telkens des voormiddags van 10 tot 12½ uur, onder opgave van de roode letter en het nommer hunner Woning, van de KAMER der ZETTERS op de bovenste verdieping van het RAADHUIS, in persoon te komen afhalen.

De SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS worden tevens herinnerd, dat bij art. 2 der Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 16), onder anderen is bepaald, dat aan hen het PATENT niet zal worden afgegeven, en zij het daarbij uitgedrukt bedrijf niet zullen mogen uitoefenen, dan nadat de HELFT van hunnen AANSLAG over het LOOPENDE DIENST JAAR en het VERSCHULDIGDE over het AFGELOOPEN DIENSTJAAR ten VOLLE zal zijn voldaan; weshalve zij de KWITANTIE voor het VERSCHULDIGDE over het VERLOOPEN DIENSTJAAR, benevens de KWITANTIE van hetgeen door hen op hunnen AANSLAG van dit JAAR is betaald, zullen moeten vertoonen. *Wijders wordt ter kennis van de LAATSTE PATENTPLIGTIGEN gebragt, dat de PATENTEN niet aan hunne HUIZEN zullen worden rondgebragt; terwijl zij verder worden gewaarschuwd, dat zij, op AANVRAGE hun PATENT niet kunnende VERTOONEN, zich blootstellen aan de BOETE vastgesteld bij art.* 32 *der Wet op het Patent van den 21sten Mei* 1819.

Al de onafgehaalde PATENTEN of AFSCHRIFTEN van dezelve, met uitzondering van die der SLIJTERS, TAPPERS, ENZ., zullen, na verloop van laatstgenoemden dag, worden gesteld in handen van de Deurwaarders der Directe Belastingen, ten einde door hen, ingevolge art. 2 van Zijner Majesteits besluit van den 17den December 1820, aan de huizen de belanghebbenden te worden bezorgd, onder genot van 10 Cent; — terwijl aan hen tevens voor ieder afschrift van een' Medeteekenenden Deelgenoot, wegens Zegelgeld, zal moeten worden betaald 34⁵ Cent.

GRONINGEN, 30 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de **AANGIFTE** van **KINDEREN**, voor welke de **toelating** tot eene der **Stads-Scholen** of der **Stads-Armenscholen** tegen den **1sten Januarij 1857** verlangd wordt, zal moeten geschieden gedurende de maand **September 1856**, bij den Onderwijzer der Nieuwe Ooster-Stadsschool, H. SUIDINGH.

GRONINGEN, 20 Augustus 1856.

Namens de School-Commissie voornd.:
A. OUDEMAN,
Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

Keizer *Alexander* is Zaturdag j.l. met zijn gezin in groote staatsie Moskou binnengetogen. Na bij de hoofdkerken stilgehouden en aldaar de gewijde overblijfselen vereerd en op het grafgesteente zijner voorvaderen geknield te hebben, trok Z. M. naar het paleis van het Kremlin, en nam aldaar zijnen intrek voor den tijd der feestelijkheden. Van het oogenblik af dat de Keizer de poort der stad bereikte, werden al de klokken van Moskou geluid; maar zij werden, zegt een Engelsch berigtgever, overstemd door de juichkreten der volksmenigte.

De Keizer heeft de vrijbrieven, vroeger aan de steden Riga, Reval, Dorpat en Pernau verleend, bevestigd.

TURKIJE.

De diplomatieke betrekking tusschen Rusland en Turkije is thans eindelijk hervat. Volgens een berigt uit Konstantinopel van den 27sten Augustus, heeft de heer *Butenieff*, Ruslands gezant, reeds spoedig na zijne aankomst te Konstantinopel audientie bij den Sultan bekomen en hem zijne geloofsbrieven overhandigd.

— Er is reeds veel gesproken en geschreven over de kwestie nopens het bezit van het Slangen-eiland, die ook nu nog niet geheel is opgeheven; maar hoe eigenlijk de vork in den steel zat, werd niet opgegeven. Thans doet de Londensche *Times* in een schrijven uit Konstantinopel een getrouw verhaal van het gebeurde, dat wij belangrijk genoeg achten om in zijn geheel hier over te nemen. »Een detachement Turksche militairen van 50 man was derwaarts gezonden om het kustlicht te herstellen. De bevelhebber daarvan zond naar Konstantinopel berigt, dat een detachement Russen op het eiland geland was; maar hij meldde niet op welke wijze en in welk aantal de Russen gekomen waren, noch wat zij als de reden hunner komst hadden opgegeven. Ten einde met die bijzonderheden bekend te worden, hetgeen noodig was om den stap der Russen te kunnen beoordeelen, zond de admiraal *Lyons* Harer Majesteits schip *Gladiator*, onder den kapitein *Hillyar*, naar de plaats, terwijl door het Turksche gouvernement met hetzelfde doel een commissaris derwaarts gezonden werd. Zij kwamen terug met het berigt, dat zeven Russische mariniers met eenen luitenant op het eiland gekomen waren met het doel, naar zij opgaven, om het kustlicht te herstellen; daar de bevelhebber van het Turksche detachement niet in last had hunne landing te beletten (hetgeen hij gemakkelijk zou hebben kunnen doen, dewijl de Russen veel minder talrijk waren en geene wapenen hadden), waren de Russen ongehinderd aan land gekomen en opgenomen in het eenige aldaar aanwezige huis, alwaar zij door de Turken als gasten behandeld en van het noodige voorzien werden.

» Voor het ontvangen dezer nadere tijdingen, welke toonden dat het eiland in het werkelijk bezit van de Turken en niet van de Russen was en dat alleen de Turksche vlag op de lichtbaak wapperde, werd naar Engeland berigt gezonden, dat het eiland door Russen bezet was, zonder opgave van eenige bijzonderheden; en in antwoord daarop, werd uit Londen aan den admiraal *Lyons* bevel gegeven om de Russen van het eiland te verwijderen. Maar te gelijk met dit bevel vernam men door den *Gladiator* de bovengemelde bijzonderheden, waardoor eene aanmerkelijke wijziging gebragt werd in den indruk die aanvankelijk door den stap der Russen was te weeg gebragt, en welke indruk blijkbaar de aanleiding was geweest tot het bevel om hen van het eiland te verwijderen.

» Alzoo begreep de admiraal *Lyons* zich meer aan den geest dan aan de letter van het ontvangen bevel te moeten houden; hij zond den kapitein *Hillyar* met den *Gladiator* weder naar het Slangen-eiland, met last om aldaar aan den Russischen officier en diens manschappen gelegenheid tot terugkeer naar Odessa aan te bieden en om, in geval dat aanbod niet aangenomen werd, naar Odessa te stevenen en bij de overheden daar ter stede aanzoek om de verwijdering van den Russischen post te doen. De kapitein *Hillyar* begaf zich alzoo naar het eiland; maar zijn aanbod werd, gelijk te verwachten was, niet aangenomen door den Russischen luitenant, die beleefdelijk verklaarde door zijne instructie gehouden te zijn om op het eiland te blijven tot dat hij nadere bevelen van de over hem gestelden zou ontvangen hebben. Dien ten gevolge begaf de kapitein *Hillyar* zich naar Odessa, en deed aldaar, volgens zijne instructie, aanzoek om verwijdering van den Russischen post van het Slangen-eiland. De gouverneur van Odessa vroeg 48 uren tijds, om door middel van den telegraaf bevelen uit Petersburg te kunnen vragen. Het antwoord van het Russische gouvernement was, dat, zoo lang door de Parijsche conferentie geen uitspraak omtrent het Slangen-eiland zou gedaan zijn, de Russische post van daar niet kon worden verwijderd.

» Dit antwoord te Odessa ontvangen hebbende, keerde kapitein *Hillyar* naar het Slangen-eiland terug en vatte er post, terwijl hij de tot zijne beschikking gestelde kanonneerboot naar den Bosporus zond, om aan den admiraal *Lyons* berigt van het gebeurde te brengen; waarop hij van den admiraal bevel ontving, om bij het Slangen-eiland te blijven toezigt houden en te beletten dat de Russen hunnen post aldaar versterkten. Dit was geen overbodige voorzorg, gelijk weldra bleek: den 15den Augustus verscheen eene Russische stoomboot voor het eiland, den heer *Botianoff*, staatsraad en kamerjonker bij het Russische hof, met het noodige personeel tot herstel en onderhoud van het kustlicht, aan boord hebbende. Toen die heer aan den Turkschen bevelhebber mededeelde dat hij het kustlicht kwam herstellen, kreeg hij ten antwoord, dat dit reeds geschied was, en dat het Turksche detachement niet in last had meer Russen op het eiland toe te laten. Zijnen toeleg, om den Russischen post op het eiland te versterken, door de voorzorg van den admiraal *Lyons* en van het Turksche gouvernement verijdeld ziende, vertrok de heer *Botianoff* tegen den avond naar den kant der Donaumonden.

» Het Russische detachement (zoo besluit de Engelsche berigtgever) kan niet gezegd worden in het bezit van het Slangeneiland te zijn; want het mag zich met het kustlicht niet bemoeijen, en de Turksche vlag waait van de lichtbaak."

Het Brusselsche dagblad *le Nord* deelt een particulier schrijven uit Petersburg van den 27sten Augustus j.l. mede, waaruit blijkt, dat het geschil betrekkelijk het Slangen-eiland, nog even min als dat over Bolgrad vereffend is; volgens dat schrijven, is het Russische gouvernement voornemens die beide punten te onderwerpen aan de beslissing van eene conferentie, die waarschijnlijk te Parijs zou bijeen komen.

De correspondent van de *Times* meldt, dat de drie mogendheden, welke het traktaat van den 15den April gesloten hebben (Frankrijk, Engeland en Oostenrijk), in den laatsten tijd met Rusland onderhandeld hebben over de zaak van het Slangeneiland, en daarbij hebben verlangd, dat Rusland, in eene met haar te sluiten overeenkomst, formeel afstand van alle aanspraak op dat eiland zou doen, en dat deze overeenkomst zou beschouwd worden als een integrerend deel van het te Parijs gesloten vredes-traktaat van den 30sten Maart. De uitslag van deze onderhandelingen zou nu geweest zijn, dat Rusland niet ongezind is om formeel af te zien van het Slangen-eiland, en van elk ander Donau-eiland, hetwelk in het traktaat van Parijs onvermeld moet zijn gebleven, onder voorwaarde, dat de geallieërden van hunnen kant zich zullen verbinden om er niet verder op aan te dringen, dat de stad Bolgrad begrepen zal zijn in het aan Moldavië af te staan gedeelte van Bessarabië.

— De vertegenwoordiger der Verhevene Porte bij Oostenrijk, vorst *Kallimachi*, heeft last bekomen om aan de Oostenrijksche regering kennis te geven van de expeditie, welke tegen de Montenegrijnen wordt beraamd, en haar mede te deelen, dat het bewind van Turkije vertrouwt, dat Oostenrijk het tuchtigen van deze roofzieke bergbewoners niet zal verhinderen, noch als bemiddelende mogendheid tusschenbeiden zal treden. De met deze onderneming belaste Turksche troepen zullen onder de bevelen worden gesteld van *Abdi*-pacha, en zoo goed worden uitgerust, dat vorst *Daniëlo* zich in tijds aan de vorderingen der Turken zal dienen te onderwerpen, of de gevolgen van den strijd heeft af te wachten, die vermoedelijk niet gunstig voor hem zullen wezen, vermits thans, noch aan militaire, noch aan diplomatieke ondersteuning van Rusland kan worden gedacht. — Intusschen levert Montenegro, gelijk bekend is, voor de verdediging des lands verscheidene zeer sterke positiën op.

EGYPTE.

De onderkoning *Saïd*-pacha heeft wederom een voor handel en landbouw belangrijken maatregel genomen. Acht gevende op de aanzienlijke producten der landen gelegen om de Roode zee, heeft Z. H. de eerste schreden reeds gedaan, ter oprigting eener maatschappij tot het exploiteren dier rijke landen, bijna in den handel nog onbekend. Het benoodigde kapitaal bedraagt *f* 1,000,000, waarvan reeds een groot gedeelte door de regering en de aanzienlijken des lands is bijeengebragt; het overige wordt door publieke inschrijvingen bij actiën verdeeld.

De onderkoning heeft bij den raad van administratie gevoegd 6 Europeanen van verschillende natiën. Den Nederlandschen consul-generaal, den heer *Ruyssenaers*, is de eer te beurt gevallen tot lid van genoemden raad verkozen te worden. De statuten zijn opgesteld en wachten de sanctie van den Sultan. Tot president der maatschappij heeft Z. H. benoemd HD. neef *Mustapha*-bey.

Saïd-pacha, heeft van den Koning van Griekenland het grootlint van de orde van den Zaligmaker ontvangen.

ITALIE.

In het jongst ontvangen nommer van het officiële dagblad van Rome leest men de volgende mededeeling: » De Heilige Vader, *Pius IX*, altijd geneigd zijnde om de industrie in zijne staten aan te moedigen, heeft den markies *Paolo Rescalli* en den graaf *Gurgio Brembali*, van Milaan, het voorregt verleend om steenkolen te delven uit de mijnen onder Sogliano in de provincie Forli."

Verder wordt uit Rome geschreven, dat er in de laatste dagen te Civia Vecchia herhaalde botsingen hebben plaats gehad tusschen de soldaten van de Fransche bezetting en pauselijke artilleristen. Zwitsers zouden daarvan de oorzaak zijn. Na eenige inhechtenisnemingen is de rust hersteld.

De *Alg. Ztg.* beweert thans, dat men in den Romeinschen staat geenszins de verwijdering van de Oostenrijksche soldaten wenscht, daar dezen niet alleen de rust en de zekerheid der eigendommen waarborgen, maar ook gelukkig toezien op de ambtenaren, die, slecht betaald, zich anders velerlei knevelarijen veroorloven. Alleen de omwentelingsgezinden zouden de verwijdering wenschen van de Oostenrijksche soldaten, omdat zij eerst dan vrij spel zouden kunnen spelen.

— De *Ostdeutsche Post* meldt dat eene nieuwe nota van Napels aan de Westersche mogendheden in zeer bevredigenden vorm is vervat en zeer geschikt is den door de eerste nota voortgebragten ongunstigen indruk uit te wisschen. Baron *Brenier*, de Fransche gezant te Napels, heeft zich over den inhoud van dat stuk voldaan getoond.

— Verschillende dagbladen bevatten een brief van den heer *Manin*, oud-president der Venetiaansche republiek, gedagteekend van den 1sten dezer en handelende, onder anderen, over de opengestelde inschrijving, om 100 stuks geschut aan het fort Alessandria ten geschenke te geven. *Manin* beveelt die inschrijving niet alleen aan zijne landgenooten aan, maar zelfs aan de vreemdelingen. Hij zegt onder anderen het volgende:

» Het is niet de manifestatie eener partij, noch de goedkeuring der politiek van deze of gene regering, het is eenvoudig eene nationale manifestatie. Hij, die verlangt dat Italië van vreemde overheersching vrij worde, kan en moet inteekenen, welke overigens ook zijne denkwijze zij over andere punten der kwestie. Kortom, de inschrijving der Italianen beteekent: » Wij verlangen dat Oostenrijk zich terugtrekt." En de inteekening der vreemdelingen zegt: » Wij vereenigen ons met dien wensch. Niets meer, niets minder."

SPANJE.

Nog altijd laat het besluit tot ontbinding der grondwetgevende Cortes en tot verkiezing van de nieuwe Cortes op zich wachten. De reden van deze vertraging moet, volgens de laatste berigten uit Madrid, gezocht worden in de verdeeldheid die er tusschen de constitutionele koningsgezinden is ontstaan en die zich ook onder de leden van het ministerie heeft geopenbaard.

Aanvankelijk bestond bij het ministerie het plan om de constitutie van 1845 aan te vullen en op nieuw in werking te brengen, maar de acht jaren gedurende welke die constitutie bestaan heeft, hebben er ook de gebreken van aan het licht gebragt. Deze wenschte de heer *Rios Rosas*, de minister van binnenlandsche zaken, er te hebben uitgenomen, met het tweeledig doel om het koninklijk gezag te versterken en tevens om aan de volksvrijheid betere waarborgen te geven; insonderheid ten aanzien van het kiesregt en de drukpersvrijheid. Hiermede nu kunnen zich andere leden van het kabinet (de » behoudende liberalen" genoemd, die het meest voor eene rugwaartsche beweging gestemd zijn) niet vereenigen. Wel wenschen zij eene versterking van het koninklijk gezag, maar van bevestiging der volksvrijheden willen zij niet weten. Van daar eene bepaalde en onbetwistbare scheuring tusschen de Julij-overwinnaars, die zeer te betreuren is.

» Die verdeeldheid, zoo lezen wij in de Parijsche *Constitutionnel*, is reeds zoo ver gekomen, dat het ministerie het tijdstip van de zamenkomst eener nieuwe Cortesvergadering nog niet meent te kunnen bepalen. Eenigen beweren dat het ministerie zonder verder verwijl de verkiezingen tot zamenstelling eener nieuwe kamer diende uit te schrijven, omdat de zaken daardoor weder op een regelmatigen voet zouden komen en omdat de bevolking nog onder den indruk is van de door het gouvernement in den strijd tegen het oproer behaalde zege. Anderen daarentegen beweren, dat de verkiezingen ten nadeele van het ministerie zouden uitvallen, indien zij plaats hadden vóór dat de eendragt onder de constitutioneel-koningsgezinde partij hersteld ware. Dit laatste gevoelen schijnt boven te drijven; en dien ten gevolge is het zoo goed als afgesproken, dat de verkiezingen in de maand Februarij van het volgende jaar zullen plaats hebben; mogt er vóór het einde van het loopende jaar eene gunstige verandering in de omstandigheden komen, dan zouden zij tegen de maand December uitgeschreven worden."

Even voor het afdrukken dezer lezen wij een telegrafisch berigt uit Madrid van den 4den, meldende, dat de *Gaceta* het decreet bevat, houdende de ontbinding der Cortes.

Overigens is te Madrid thans het hoofdonderwerp der algemeene gesprekken een feit dat algemeen verontwaardiging wekt. Zie hier de zaak. Vóór de revolutie van 1854, onder het monarchaal bestuur van dien tijd, was generaal *Ortega*, boezemvriend van den maarschalk *Narvaez*, kapitein-generaal der Canarische eilanden. In dien tijd stierf op die eilanden een rijk man, die een onmetelijk fortuin, aan zijne echtgenoot naliet. Generaal *Ortega*, veel lust hebbende aan dat fortuin, verstond zich met een paar hoofd-officieren, deed twee valsche erfgenamen optreden, met wie hij zich het goed eens anderen toeëigende. Het gouvernement, van dit feit bewust, liet de schuldigen ongemoeid. Daarop had de Julijrevolutie plaats, en de hertog der Overwinning leende een toegenegen oor aan de klagten der weduwe. De zaak werd onderzocht en een verslag daarvan opgemaakt. Men zegt dat de auditeur-militair voor generaal *Ortega* 20 jaren kettingstraf vraagt, en tevens dat de Spaansche regering van de Fransche de uitlevering eischt van de schuldigen.

Alle moeite, ook door maarschalk *Narvaez* aangewend, om voor *Ortega* vermindering van straf te erlangen, was vergeefs.

DUITSCHLAND.

Naar aanleiding eener opgeworpen vraag, is aan de geestelijken in de provincie Pruissen, bij eene beschikking van het consistorie, bekend gemaakt, dat het in het algemeene landregt opgenomen verbod van het huwelijk van een edelman met eene vrouw uit den boeren- of den lagen burgerstand nog bestaat en door art. 4 der grondwet niet is opgeheven, omdat het hier geene stand-voorregten, maar de beperking van de regten des adels betreft.

Wij begrijpen niet, hoe nog in onze dagen aan zulk een zonderling midden-eeuwsch begrip kan worden vastgehouden. Het consistorie heeft bij zijne vreemde beschikking nu nog vergeten de juiste grens te bepalen tusschen den lagen burgerstand en de zoogenaamde burger-patriciërs. Welligt wordt men daarop binnen kort nog vergast; wanneer wij ook aan onze lezers daarvan mededeeling zullen doen.

— Het zoolang verwachte ontwerp eener nieuwe handelswetgeving voor geheel Duitschland is, naar de *Bresl. Ztg.* meldt, ter perse, waarna het door practische juristen en kooplieden nader onderzocht zal worden, terwijl de vruchten van den in dezen verrigten arbeid aan den Bondsdag zullen worden ter hand gesteld, om zich bij de bearbeiding van een algemeen Duitsch handelsregt er van te bedienen. Bij de bearbeiding in het ministerie van justitie, heeft de commissie vooral het Nederlandsche en Fransche handelswetboek en het ontwerp van een algemeen handelswetboek voor Duitschland te rade genomen.

— De dagbladen van de Duitsche badplaatsen gewagen als om strijd van de pracht en de vermakelijkheden, die men te Baden, te Wiesbaden, te Homburg en andere vindt; maar daartegenover staat voorzeker meer dan één somber tafereel. Eene nieuwe aandoenlijke gebeurtenis wordt uit Wiesbaden als volgt medegedeeld:

Den 1sten dezer, toen te twee uur 's middags de spelers en nieuwsgierigen geschaard waren om de roulette-tafel van de groote cour-zaal te Wiesbaden, hoorde men onverwachts het schot van een vuurwapen in de zaal, en dadelijk daarna zag men iemand waggelen en vervolgens van de galerij, op eenige schreden afstands van de tafel, neervallen.

De menigte snelde van alle kanten te zamen om te zien wien dit ongeluk te beurt gevallen was; naderbij komende, zag men een man in de kracht zijner jaren, en blijkbaar tot den hoogeren stand behoorende, op den grond uitgestrekt liggen, terwijl het bloed uit zijne wonde stroomde.

De dood was dadelijk na het schot gevolgd. Het was een treurig schouwspel, dat nog somberder gemaakt werd door de donderslagen die zich toen deden hooren, gevoegd bij het bulderen van den storm. Men bragt het lijk naar eene nabijgelegen zaal, terwijl eene lange streep bloed de plaats aanwees, langs welke men het gedragen had. Zijne identiteit heeft men niet kunnen constateren, doch te oordeelen naar de Nederlandsche ridderorde die hij droeg, gelooft men dat hij een Hollander is. Een oogenblik voor zijn noodlottig besluit ten uitvoer te brengen, had hij zijne laatste vijf gulden op het spel gezet.

Eenige spelers schenen door het voorval getroffen, terwijl andere meer hardnekkige spelers weer plaats namen aan de tafel, welke in eene andere zaal verplaatst werd; en thans, een uur na de noodlottige gebeurtenis, doet bijna op dezelfde plek eene militaire muzijk hare schoonste melodiën hooren.

— De Oostenrijksche aartshertog *Maximiliaan van Este*, grootmeester der Duitsche orde en een der warmste voorstanders der Jezuiten, heeft hun een geschenk van 100,000 gl. gemaakt, als bijdrage tot het bouwen en inrigten van hun gesticht voor privaat-onderwijs, hetwelk zij in het nabij Weenen gelegene Kalchsburg willen tot stand brengen. Reeds voor verscheidene jaren had hij aan de Jezuiten een der naar hem genoemde vestingtorens bij Lenz toegestaan.

— In Weenen zal eene algemeene bijeenkomst plaats hebben van de beoefenaars van de natuurkundige wetenschappen. Men beweert dat reeds 4000 belangstellenden, zoo uit het binnenals uit het buitenland, hebben verklaard, het voornemen te hebben om die vereeniging bij te wonen. Reeds zijn duizend kwartieren besteld.

ZWITSERLAND.

Van den opstand der Pruissische partij in het kanton Neufchatel zijn nog geene nadere tijdingen dan die in ons vorig nommer per telegraaf medegedeeld. De poging van die Pruissen of Koningsgezinden, om zich weder in het bezit te stellen van de magt welke de republiekeinen hun in 1848 door eene revolutionnaire beweging hadden ontnomen, schijnt aanvankelijk een' gunstigen uitslag te hebben opgeleverd, daar zij in den nacht van den 3den dezer het kasteel en de stad Neufchatel bij overrompeling in hun bezit schijnen te hebben verkregen. Maar evenzeer blijkt uit het telegrafisch berigt, dat de zaken reeds spoedig eenen anderen keer hadden genomen, want reeds den volgenden morgen hebben de bergbewoners, voorstanders der republiek, het kasteel zoowel als de stad hernomen, zonder de hulp van de soldaten der bondgenootschappelijke regering te hebben afgewacht. In het daarbij geleverde gevecht zijn 12 Pruissen omgekomen.

GROOT-BRITTANJE.

Volgens opgave van de admiraliteit, zijn gedurende den oorlog met Rusland 205 schepen door de Engelsche kruisers genomen of vernield. Daarvan zijn 35 schepen aan de eigenaars teruggegeven, terwijl 7 nog niet door de uitspraak van het admiraliteitshof zijn toegewezen. Van de verbeurd verklaarde schepen hadden 41 geen lading in, terwijl de lading van 18 schepen aan de eigenaars teruggegeven is, zoodat 104 ladingen in dien oorlog verbeurd zijn verklaard.

— In de vorige week zijn 11 schepen van een gezamenlijken inhoud van 8944 ton uit de Londensche dokken naar havens van Australië vertrokken.

— Prins *Adalbert* van Pruissen is, geheel hersteld, van Gibraltar te Southampton aangekomen.

— De vereffening van het geschil met de Vereenigde Staten betreffende Centraal-Amerika wordt thans voor den derden of vierden keer als daadzaak medegedeeld. De *Daily News*, welk blad dit maal de eer heeft met de aangename boodschap te worden belast, geeft daaraan eene nieuwe wending door de toevoeging, dat deze »groote vraag, welke er onlangs bedenkelijk genoeg uitzag, eenvoudig, zonder blijkbare tusschenkomst der Vereenigde Staten, is beslist geworden," namelijk door een verdrag tusschen de republiek Honduras en Groot-Brittanje, waarbij de neutraliteit wordt gewaarborgd van het grondgebied 't welk door den spoorweg tusschen beide oceanen zal worden doorsneden, als ook de vrijheid van de havens aan de beide uiteinden van dien weg. Groot-Brittanje staat daartegen Ruatan en twee andere eilandjes aan Honduras af.

De *Times* bespreekt mede deze aangelegenheid en laat zich daarbij over *Walker*, den beruchten overweldiger van Nicaragua, uit op eene wijze die wel de aandacht verdient. Genoemd dagblad houdt de zaak van *Walker* voor verloren, omdat hij niet de kunst heeft verstaan om op den juisten tijd »den militairen bravo" uit te doen en een burgerlijk beambte te worden. »Zulke overgangen zijn slechts mogelijk aan de grootere avonturiers. *Walker* moest zich *een nabuur van Engeland* tot voorbeeld genomen hebben; doch, zooals gezegd, behoorde *hij* tot de gewone avonturiers" enz. — Men zal waarschijnlijk in Parijs niet gesteld wezen op deze vrij duidelijke vergelijking tusschen *Walker* en *Lodewijk Napoleon*, die blijk van zoo weinig achting voor den Franschen Keizer geeft. Inderdaad verdient het de opmerking, dat tegenwoordig weer van alle kanten pijlen worden afgeschoten tegen den tegenwoordigen gebieder van Frankrijk, en dat juist de dagbladen van Engeland en Oostenrijk zich daarin het ijverigste betoonen. In en vorig nommer hebben wij ook reeds op deze zaak gewezen.

— Dezer dagen is, zooals wij gemeld hebben, een vaartuig van de marine der Vereenigde Staten in de haven van Cork aangekomen, na tusschen Newfoundland en de Iersche kust peilingen gedaan te hebben ten behoeve der maatschappij, die het plan gevormd heeft om een elektrischen telegraaf tusschen de oude en nieuwe wereld over den bodem van den Oceaan aan te leggen. Men leest thans in een dagblad van Cork eenige bijzonderheden betrekkelijk die peilingen, welke eene zeer gunstige uitkomst moeten opgeleverd hebben. Het is, naar gemeld wordt, gebleken dat de bodem van den Oceaan, met uitzondering van riffen niet ver van de Newfoundlandsche en van de Iersche kust, eene schier effene vlakte is van zachten grond en vrij van stroomingen, zoodat hij voor het leggen van eenen telegraafdraad als opzettelijk ingerigt schijnt. De peilingen hadden plaats met een kunstrijk gevormden en zeer nauwkeurig werkenden toestel, die door een eigen stoomtuig in beweging gebragt werd, en van den bodem der zee ook zand benevens aanwijzingen van den graad van warmte van het water medebragt. Het uitbrengen van den kabel, waaraan de telegraafdraad moet besloten worden, zou naar het oordeel van den bevelhebber van het Noord-Amerikaansche vaartuig eene zeer gemakkelijke taak zijn.

— Er zijn tijdingen van de Kaap de Goede Hoop tot den 18den Julij ontvangen. De kolonie was rustig en ging in welvaart vooruit. De Kaffers lieten geen voornemen tot vijandelijkheden blijken, waartoe welligt ook het bij hen bekend geworden berigt van de aanstaande komst uit Engeland van 10,000 man van het Engelsch-Duitsche vreemdelegioen het zijne zal bijdragen.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* behelst een keizerlijk besluit, waarbij de arrondissements-raden tegen den 22sten September worden bijeengeroepen.

— Onder de onderwerpen welke in de laatste dagen te Parijs de meeste aandacht tot zich trokken, behoort nog steeds de voortdurende strijd tusschen de *Univers* en *l'Ami de la Religion*, de organen van de ultramontaansche en Gallikaansche partijen. Het schijnt echter dat aan dit geschil nu spoedig een einde zal komen, want laatstgenoemd dagblad resumeert in zijn laatste nommer de verschillende hoofdpunten van zijn geschil met de *Univers* en besluit met de verklaring, dat het aan de Voorzienigheid de zorg overlaat, om al wat er gebeurd is te doen uitloopen tot hare eer en het heil van de kerk.

Sommigen hebben dit betoog beschouwd als een blijk dat *l'Ami de la Réligion* besloten had, waarschijnlijk op aansporing van *zeer hoog* geplaatste personen, 't zij geestelijke, 't zij wereldlijke gezagvoerders, om den strijd daarbij te laten. Evenwel worden er thans reeds gevonden, die hun leedwezen aan den dag leggen over het eindigen van den strijd, en die gaarne hadden gewild, dat het onderwerp, waarover tusschen de Fransche prelaten verschil is ontstaan, ware uitgemaakt.

Ook de *Univers* zal, zegt men, thans den strijd opgeven. De heer *Louis Veuillot*, de bestuurder van het blad, moet uitermate voldaan zijn over de wending, welke de zaken voor hem hebben genomen, en zich thans, nu twaalf of dertien prelaten zich verklaard hebben voor het dagblad *l'Univers*, genoegzaam geregtvaardigd achten en zelfs gezind zijn, om zijne aanklagt tegen den schrijver van het werkje »*l'Univers* door zich zelven veroordeeld" in te trekken. Naar het schijnt, worden onder de hand door vele hooggeplaatste en invloedrijke geestelijken krachtige pogingen aangewend om den heer *Louis Veuillot* in deze vredelievende gezindheid te versterken.

— Het te Parijs uitkomende dagblad *le Siècle* heeft eene, moeijelijke en gevaarlijke taak op zich genomen. De schrijvers van dit blad stellen zich namelijk voor, om in eene reeks van artikelen, waarmede reeds een begin is gemaakt, aan de dagbladen welke bekend staan als de half-officiële organen, aan te toonen, hoe dikwerf er verschil bestaat tusschen hunne verklaringen en de staatkundige leerstellingen, welke worden aangetroffen in de geschriften van *Napoleon III*. — Het eerste betoog vangt aldus aan:

»Het toppunt onzer wenschen is geenszins de verwezenlijking van het Napoleontische beginsel, maar daarentegen de volledige uitvoering van het zuiver democratische stelsel. Het mag vreemd voorkomen, dat een dagblad, 't welk gewoonlijk als het republikeinsche orgaan wordt beschouwd, zich ten taak stelt om de tegenstrijdigheden in taal en handelingen aan te toonen der aanhangers van een stelsel, 't welk het zijne niet is. Maar de zaak kan haar nut hebben, en zonder te blijven stilstaan dáár, waar de groote menigte in den regel stand houdt, verlangen wij voor alles nuttig te zijn aan ons gemeenschappelijk vaderland, 't welk het diep betreurt, dat zoovele schrijvers zich van hunne pen bedienen tegen alles wat onafhankelijk is en vrijheid eischt. Ons doel is geen ander, dan in de geschriften van *Napoleon III* eene oplossing te vinden van de thans hangende vraagstukken in eenen geheel tegenovergestelden zin, dan thans dagelijks wordt opgegeven door die dagbladen, welke zich opwerpen als de ministeriële drukpers."

Men maakt de opmerking, dat men sedert lang hier te lande aan dergelijke taal in de dagbladen is ontwend, en dat de bestuurder van *le Siècle* inderdaad toont een man van moed te zijn. Men hoopt dat de regering hem in zijnen arbeid niet zal belemmeren. Voor 't overige houdt men het er voor, dat de redactie van *le Siècle*, die reeds meermalen blijken heeft gegeven van groote scherpzinnigheid, wel berekend is voor de moeijelijke door haar aanvaarde taak, en zich zal weten te vrijwaren voor aanmerkingen van de zijde der censuur.

— Het terugvoeren der troepen uit het Oosten is in 4 maanden volbragt door 81 vaartuigen, waaronder 20 linieschepen, 28 fregatten, 19 korvetten en andere oorlogsschepen en 14 transportschepen.

— De bekende tooneelspeelster *Ristori* verhaalt, dat zij bij haar vertrek van Parijs eene claqueurs-rekening van 600 fr. ontving, welke zij in den beginne weigerde te betalen, maar voldeed, toen men haar aan het verstand bragt, dat dit iets zeer gewoons is. Inderdaad is deze gewoonte sedert vele jaren te Parijs niets vreemds. Toen in 1844 zekere *Auguste*, het hoofd der claqueurs, aldaar overleed, zag men uit zijn aanteekeningsboekje van ontvangsten, hoeveel hij van de eerste kunstenaars ontving. De tenor *Nourrit* betaalde hem jaarlijks 2000 fr., *Taglioni* maandelijks 300 fr., *Fanny Elszler* gaf hem voor de eerste voorstelling 500 fr., voor de tweede 300 fr., voor elke volgende 100 fr.

— De ontzaggelijke korenaanvoeren in Marseille blijven aanhouden. Terwijl gedurende de maand Augustus aldaar 1,100,000 mudden granen werden ontvangen, zijn op den 1sten van deze maand alleen weder 150,000 mudden koren en maïs aangebragt. De prijzen der granen en verdere levensmiddelen zijn dan ook dalende.

BELGIË.

In België blijven de feesten bij gelegenheid van den 25sten verjaardag der troonsbestijging van Koning *Leopold* nog steeds aan de orde. Nu laatstelijk weder was Gent in feestgewaad gehuld en werd ook die stad met 's Konings tegenwoordigheid vereerd.

Bij deze gelegenheid heeft ook eene tooneelvoorstelling plaats gehad van het genootschap *Broedermin en Taelijver*, waarbij onderscheidene stukken in de Nederduitsche taal zijn opgevoerd, en de Koning ook in 't Nederduitsch, als de moedertaal van een zeer groot aantal der bewoners van België, is toegesproken. Men deelt mede, dat Z. M. daarmede zeer is ingenomen geweest, en ook herhaalde malen van zijne goedkeuring heeft doen blijken. Bij 's Konings intrede was hij reeds door de *Vereenigde Kunstbroeders van Gent*, onder het hoofdbestuur van den heer *Geirnaert* en anderen, in 't Nederduitsch toegesproken.

De Koning is met de leden van het vorstelijke gezin den 2den dezer uit Gent op zijn paleis te Laeken teruggekomen.

Na eenige dagen rust zal hij Henegouwen bezoeken en daarmede zijn' togt als jubilaris besluiten. Genoemde provincie schijnt al hare zusters in luister en pracht bij 's Konings onthaal te willen overtreffen. Men wil er ten minste beproeven om de hoofdstad zelve en hare Julij-feesten te beschamen.

Gelukkig België, waar zoo veel weken achtereen aan bijna niets anders dan aan feesten en vermakelijkheden wordt gedacht!

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 5 September.

Z. M. de Koning is Dingsdag avond van het Loo in deze residentie aangekomen.

— De 16de verjaardag van Z. K. H. den prins van Oranje is gisteren in de residentie op de gebruikelijke wijze gevierd. Ten hove was er gala-diner.

Van stadswege werd des avonds nabij het groot stedelijk badhuis te Scheveningen, een fraai vuurwerk afgestoken, door de kunstvuurwerkmakers *v. Leeuwen en Zn.*, te Haarlem, vervaardigd. Groot was de menigte, die zich aan het badhuis of in den omtrek daarvan bevond.

Aanzienlijk was het aantal personen, van elders gekomen om dit feest bij te wonen. Het muzijkcorps van het regement dragonders deed zich bij afwisseling hooren. De Scheveningsche weg was verlicht, hetgeen niet weinig bijdroeg om de ingezetenen en bezoekers van 's Gravenhage derwaarts te lokken en tot laat daar te doen blijven. Fraai weder begunstigde de feestviering.

Bij kon. besluit van den vorigen dag is Z. K. H. *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*, prins van Oranje, benoemd tot grootkruis der orde van den Ned. Leeuw; verder bevorderd van kapitein bij het 1ste bataljon van het regement grenadiers en jagers, à la suite van het corps, tot majoor, en bij een nader besluit van dezelfde dagteekening, van majoor bevorderd tot luitenant-kolonel.

Eindelijk nog is de prins van Oranje, thans luitenant ter zee der eerste klasse, bij besluit van den 4den bevorderd tot kapitein luitenant-ter-zee à la suite.

— Uit Cromarty in Schotland wordt van den 30sten Augustus de aankomst aldaar, in den vorigen avond, gemeld van het Nederlandsche oorlogsstoomschip *Merapi*, aan boord hebbende den prins *van Oranje*. De prins zoude dien dag ontschepen en zich over land naar Edimburg begeven, waar de *Merapi* hem binnen eenige dagen zoude gaan afhalen.

— Den 3den dezer is een door den uitgever der *Amersf. Cour.* aan Z. M. den Koning ingediend rekest, om gratie van de gevangenisstraf, ter griffie van het prov. geregtshof te Utrecht gedeponeerd.

— Naar men verneemt, is aan den ingenieur van den waterstaat *Fijnje* de betrekking opgedragen van ingenieur-directeur van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg.

— Naar men verneemt, zal zich de heer *F. W. Conrad*, president der commissie tot doorgraving der landengte van Suez, eerstdaags andermaal naar Egypte begeven en op die reis worden vergezeld door den kolonel *Klerck*, benevens den ingenieur *Schneither*.

— In een der jongst ontvangen *Surinaamsche Weekbladen* schrijft de bekende predikant *van Schaick*, te Paramaribo, over den toestand van Suriname het volgende:

»Terwijl alom leven en vooruitgang in kunst en wetenschap bestaat, dommelt en slaapt Suriname maar voort; men klaagt van achteruitgang en vergeet de middelen op te sporen om het voor ondergang te behoeden, of pogingen aan te wenden ter redding en opheffing uit de diepte van vernedering. Men zoekt het, waar het niet gezocht moet worden, en daarom blijft alles bij het oude. Men peinst op materiëel belang en voordeel, en vergeet en ziet voorbij het intellectuele en morele. Men vergeet en ziet voorbij dat 's volks bloei en welvaart op volksonderwijs en volksbeschaving moeten berusten — of, het moge voor een tijd lang goed, ja, zeer voordeelig gaan, op den duur slaat alles aan het kwijnen en gaat vroeg of laat te gronde. Suriname's ondergang, dien God verhoede, moet men niet wijten aan den bodem, maar aan het personeel dat zich op dien bodem vestigde. Men heeft immer en eeuwig en uitsluitend gevraagd naar productie, maar vergeten dat het volksbelang medebragt te letten op de vorming en opvoeding der massa. Men is steeds uitgegaan van het egoistisch stelsel: chacun pour soi-même, zonder te denken aan hen die ons omringden. Men blijve dat stelsel aankleven en Suriname is verloren.

»Wij zeggen het den heer *Bosch Reitz* volmondig en uit 's harten grond echter na: zoo lang er leven is, blijft er hoop! — Suriname verkeert zoo min in een' hopeloozen als reddeloozen toestand, als men de zaken maar op de regte wijze aanvat." Als een der krachtigste middelen tot vorming en opvoeding der menigte, wordt gewezen op een deugdelijk, algemeen en verpligtend onderwijs en eene wijze volksopvoeding. De heilrijke vruchten die zij in Europa hebben geleverd, kan ook Suriname genieten. »Er is niets onmogelijks op dat punt en in dit geval, mits men ontwake uit den slaap, rondzie en ter harte neme het goede wat men elders bespeurt."

AMSTERDAM, 5 September.

De door burg. en weth. overgelegde begrooting der inkomsten en uitgaven van deze gemeente, voor de dienst van 1857 (bevolking 251,879 zielen), bedraagt in ontvangst en uitgaven de hoogst aanzienlijke som van *f* 4,716,235.57½.

— Op de l.l. Maandag alhier gehouden koffijveiling, bestaande uit 324,664 balen, is alles verkocht, meerendeels boven taxatie. De prijzen verschilden van 31 tot 43½ ct. Op de koffijveiling die eergisteren te Rotterdam werd gehouden, waren 263,410 balen Java en 5,742 balen Padang koffij. Ook deze zijn allen coulant en tot drie cent boven taxatie, zijnde ½ cent hooger dan in Amsterdam, verkocht.

— Het is den heer *Ruijssenaars* te Alexandrië mogen gelukken voor de Amsterdamsche Zoölogische vereeniging *Natura Artis Magistra* te kunnen aanwinnen: 2 tijgerkatten, waarbij een buitengewoon schoon exemplaar, 2 zeldzaam groote struisvogels, 2 kemels, 1 paar geteekende antelopen en 1 stout ontwikkelde kameelpardel (giraffe).

ROTTERDAM, 5 September.

Volgens de *N. Rott. Cour.*, werd de beurstrein, die den 27sten Aug. Rotterdam verliet, niet gevolgd door een extratrein, waarin zich, zooals de *Arnh. Ct.* meende, H. K. H. prinses *Frederik* bevond, maar door een locomotief met een wagen, bestemd naar 's Hage, die overigens laat genoeg van Rotterdam vertrok, om niet met den beurstrein in aanraking te kunnen komen.

— De bijzondere schaarschte van fruit, waardoor ons land zich dit jaar kenmerkt, geeft aanleiding tot zeer hooge prijsbesteding; zoo is onder anderen in het Overmasche een boom, waaraan ongeveer 7 mudden jutteperen zich bevinden, voor ruim *f* 80 verkocht.

HAARLEM, 5 September.

Betreffende den in deze nabijheid dood gevonden dragonder dien men meende dat vermoord was, schrijft men aan de *N. Rott. Ct.* nog de volgende bijzonderheden:

»De beide dragonders, de verslagene en de gearresteerde, waren, naar men verneemt, zeer goede kameraden. Beiden schijnen op den bewusten namiddag en avond zich overmatig aan sterken drank te zijn te buiten gegaan. Althans een voorbij rijdend koetsier heeft naar alle waarschijnlijkheid hen nabij de plaats, waar later het lijk gevonden is, twee dragonders in hoogst beschonken toestand gezien, bezig om elkander voort te helpen.

De gestorvene schijnt nedergevallen te zijn, met het hoofd op of tegen eenig hard voorwerp, een paal of steen, en bekwam daardoor eene wonde; men houdt de wonde althans voor geen sabelhouw.

Zijn kameraad verdubbelde daarop zijne pogingen om hem van den grond te helpen en tot staan te brengen; hij schijnt zich daartoe bediend te hebben van de vangsnoeren, aan den rok des anderen. Die vangsnoeren loopen twee of driedubbel om den kraag van den rok, en deze nu schijnen losgerukt en om den hals des gevallenen geslagen te zijn, waardoor, toen de andere bleef voorttrekken, de worging zal ontstaan zijn.

Genoeg, tegen elf uur kwam de gearresteerde in de stad, voorzien van den chakot en de handschoenen des dooden, en zeide aan de barrière iets, dat men niet verstond of begreep, maar later blijkt betrekking gehad te hebben op een kameraad, die daar ginds lag, en dien men halen zou, naardien hij hem niet mede had kunnen krijgen. Later, toen hij door een korporaal werd ontdekt en medegenomen, wilde hij eerst nog den kamaraad halen, dien hij ginds had achtergelaten.

Uit alles schijnt te blijken, dat volstrekt geen boos opzet van aanranding en berooving heeft plaats gehad, althans van dit laatste heb ik niets vernomen. Wel dat de man bij het vernemen van zijne misdaad wanhopig werd, en zich volstrekt niets wist te herinneren, dan zijne vruchtelooze pogingen om zijn' medgezel naar de kazerne te brengen."

's HERTOGENBOSCH, 4 September.

Den 2den dezer is alhier van regeringswege de aanschrijving ontvangen, dat de heer *H. T. J. van der Ven*, als oudste lid in jaren van het collegie van gedeputeerde staten, als gedelegeerde de betrekking van commissaris des Konings in dit gewest zal waarnemen, in afwachting van Zr. Ms. besluit, waarbij de definitive titularis zal benoemd worden.

— Bij een der kantongeregten in dit arrondissement is een ambtenaar van den burgerlijken stand, ter zake van het niet binnen 24 uren na de aangifte van sterfgevallen inzenden van het berigt van overlijden aan den kantonregter, veroordeeld tot zes geldboeten, ieder van *f* 10 met de geregtskosten, en zulks op grond van het kon. besluit van den 31sten Julij 1828 (*Stbl.* no. 51), in verband met art. 1 der wet van den 6den Maart 1818 (*Stbl.* no. 12).

ARNHEM, 3 September.

Heden werd alhier de vierde algemeene vergadering der *Evangelische maatschappij* gehouden. Deze vergadering werd gisteren avond voorbereid door eene openlijke godsdienstoefening in de Domkerk, waarbij ds. *H. L. Oort*, predikant te 's Gravenhage, naar aanleiding van 2 Tim. IV, vs. 5b, (*doet het werk van een Evangelist*) als bezielde voorganger optrad. Heden morgen werd de algemeene vergadering geopend door den algemeenen voorzitter, ds. *J. P. Keyser*, van Arnhem, met eene toespraak, waarin hij de maatschappij schetste als de maatschappij der liefde. Hoogst verblijdend was het verslag, uitgebragt door den algemeenen secretaris, den heer *J. Hooykaas Herderscheê*: aanmerkelijke aanwas van de krachten der maatschappij, aanmerkelijke uitbreiding ook van den arbeid bleek daaruit. Belangrijke discussiën werden gehouden, belangrijke mededeelingen gedaan, o. a. omtrent eene te ondernemen *Evangelische bibliotheek*. Tot hoofdbestuurders werden gekozen voor de aftredende heeren *W. H. Warnsinck Bz.* en *W. P. J. Bouman*, de heeren dr. *S. K. Thoden van Velzen* te Leeuwarden, en dr. *J. C. Zaalberg Pz.* te 's Gravenhage; de aftredende secretaris en penningmeester werden herkozen, en de heer *W. H. Warnsinck Bz.* werd bij acclamatie verkozen tot eerelid van het hoofdbestuur. Met eene toespraak werd de vergadering door den voorzitter gesloten.

— Bij gelegenheid van het in de vorige maand door eene zekere afdeeling der maatschappij tot bevordering der geneeskunde, te B., gehouden diner, had het volgende hoogst zonderlinge voorval plaats. Nauwelijks hadden de leden, ten getale van twaalf opgekomen zijnde, aan den gemeenschappelijken disch in gepaste vrolijkheid plaats genomen, toen de band die twaalf dienaars van Aesculaap in een' vriendschappelijken kring zamensnoerde, plotseling en op het onverwachtst werd verbroken door de komst van den heer *R.*, die zich als dertiende persoon aan de tafel wilde aansluiten. De lezer stelle zich evenwel daarom den heer *R.* niet voor als een' boosaardigen rustverstoorder, een Jobsbode, of iemand die aan de meeste leden der vereeniging niet welkom zoude zijn. Integendeel, de heer *R.* is iemand die sinds verscheidene jaren op eene allezins onberispelijke wijze op het dorp L. de genees-, heel- en verloskundige praktijk uitoefent, en steeds in eene goede verstandhouding met zijne naburige collega's zijne levensdagen doorbrengt.

De reden, waarom de komst van genoemden heer eenige stoornis, of liever oponthoud, in het diner veroorzaakte (dat echter ruimschoots vergoed werd door de stof tot lagchen en scherts, hieruit voortvloeijende), was hierin gelegen, dat de heer *F.* uit W., toen de heer *R.* wilde plaats nemen, eensklaps opstond en verklaarde niet verder deel aan het feestmaal

e willen nemen, zoo de vergadering niet instemde met zijn voorstel (*ne rideas*), om de vrouw des kasteleins (de eenige beschikbare persoon op dit oogenblik) voor zijne rekening, als veertiende persoon in hun midden te doen aanzitten, daar hij zijn leven niet in de waagschaal wilde stellen, door met dertien personen aan ééne tafel te zitten. Op grond van drie waarnemingen was hij van de treurige gevolgen hiervan ten volste overtuigd. Op zulk een voorstel, dat natuurlijk en te regt tot vele spotternijen en gelach aanleiding gaf, had niemand gerekend.

Dat er helaas! soms nog enkele onkundige, weinig verlichte menschen gevonden worden, zoo bekrompen van geest, dat zij aan dit dwaze bijgeloof nog eenige waarde hechten, is bekend en nog eenigzins verklaarbaar, maar dat in den tegenwoordigen tijd een geneesheer (die nog wel gedurende eene reeks van jaren in den militairen stand, naar ik vermeen zelfs een' superieuren rang bekleedt) aan zulk een bijgeloof kan hechten niet alleen, maar zelfs niet aarzelt in eenen geneeskundigen kring een dergelijk voorstel te doen, dit is iets, moeijelijk bij zijn' regten naam te noemen.

Dat dit voorstel, met een medelijdenden lach aangehoord, hoewel niet in algemeene omvraag gebragt, niet doorging, behoeft zeker geene nadere vermelding, daar de heer *F.* geene voldoende pathologische gronden voor deze vreemdsoortige, door hem waargenomene *causa praedisponens mortis* kon aanvoeren, en ook geen der overige leden tot nog toe zich op eene dergelijke treurige observatie kon beroemen. De heer *F.* derhalve, zijn leven ongaarne op zulk eene wijze bedreigd willende zien, verliet hierop onmiddellijk de vergadering, ten einde in een veiliger oord zijn middagmaal te gaan gebruiken. (*Geneesk. Ct.*)

ENSCHEDÉ, 4 September.

Uit eene goede bron kunnen wij melden, zegt de *Enschd. Ct.*, dat de voorloopige concessie tot den aanleg van een spoorweg van Zevenaar over Enschedé naar de Hannoversche grenzen, in de rigting van Rheine, aan den heer *de Brouwer de Hogendorp* is verleend, en dat vóór het einde der volgende maand eene definitive regeling kan worden verwacht.

ASSEN, 6 September.

De werkzaamheden aan den kunstweg van hier naar Beilen zijn zoo ver gevorderd, dat gisteren de plegtigheid van het leggen van den eersten steen heeft plaats gehad. Op de daartoe ontvangene uitnoodiging, hadden heeren burg. en weth. met den secretaris zich begeven naar het punt waar met de bestrating een aanvang zou worden gemaakt en waar de oranje- en de nationale vlag wapperden. Door den heer *Wind*, opzigter van zijde der heidegemeenten, werd aldaar aan den heer burgemeester, onder eene korte toespraak, een steen aangeboden, die na de steenlegging mede eene aanspraak hield.

— De commissie benoemd door eenige notabele ingezetenen te Meppel, is door den minister van binnenl. zaken opgeroepen, om het adres tot het behoud van het telegraafkantoor aldaar, mondeling toe te lichten tegen Zaturdag den 13den dezer.

— Van de Dedemsvaart wordt geschreven, dat de aanhoudende regen daar zulk eene schaarschheid aan drooge turf verwekt, dat men naaawelijks raad meer weet, hoe men de schipperij aan het varen zal houden. De ingezetenen zelfs, te midden eener zoo uitgebreide veenkolonie, kunnen bijna geen brandstof meer bekomen. — Men wil daaraan ook voornamelijk hebben toegeschreven, dat de prijs van den turf zulk eene bijna ongekende hoogte hoeft bereikt, vermits het niet aan overvloed ontbreekt, zoo die slechts droog was.

GRONINGEN, 6 September.

Bij besluit van ged. staten van den 4den dezer zijn tot tweede klerken ter provinciale griffie benoemd G. HEIKENS en S. J. VAN DUINEN, en is dit besluit, ter goedkeuring, voor zooveel de bepaling der jaarwedde betreft, aan den minister van binnenl. zaken opgezonden.

— Bij besluit van den 29sten Aug. l.l. hebben burg. en weth. dezer gemeente aan het bestuur der bijzondere school 1ste klasse, aan de Ossenmarkt, de bij de wet vereischte magtiging verleend tot oprigting eener tweede bijzondere school 1ste klasse, met hetzelfde doel en onder hetzelfde bestuur als de reeds bestaande. Wij vernemen dat daartoe reeds het schoollokaal en de woning van wijlen meester WESTERHOFF, in de Peperstraat, is gehuurd.

— De jagt voor alle verschillende geoorloofde jagtbedrijven zal in deze provincie geopend worden op Donderdag den 25sten September aanstaande.

— Op den 3den dezer vond er te *Vlagtwedde* een droevig voorval plaats 't welk aldaar algemeene verslagenheid verwekte. Twee kinderen van den arbeider KUIPER te Vlagtwedde, een jongen en een meisje, 7 en 9 jaren oud, werden door hunne moeder naar het land gezonden om schapen te weide te brengen. Ongerust over het lange wegblijven dier kinderen, zond de moeder een ouder zusje uit om naar deze uit te zien. In de nabijheid van het land komende, vond zij haar zusje en broertje in eene diepe sloot drijven. Spoedig werd hulp geroepen, maar deze kwam te laat. Tot bittere smart hunner ouders hadden beiden reeds den geest gegeven.

— Te *Paterswolde* is Woensdag in den vroegen morgen een huis afgebrand, toebehoorende aan ABRAHAM COHEN. Het huis was in zeer bouwvalligen toestand en reeds sedert geruimen tijd onbewoond en ledig. De schade wordt op omstreeks *f* 400 geschat, terwijl het huis voor *f* 1000 verassureerd was. Er bestaat vermoeden dat het moedwillig is aangestoken. De justitie doet onderzoek.

— Gisteren nacht omstreeks half een ontstond er brand in de behuizing van den timmerman LAMBERTUS SCHREUDER, te Zuidbroek, welke zoo hevig toenam, dat in weinig oogenblikken het huis met de meubelen eene prooi der vlammen werden; zelfs hadden de bewoners naauwelijks zooveel tijd, om hun leven te redden. Het huis met den inboedel was tegen brandschade verzekerd; de oorzaak van den brand is onbekend.

— Ged. staten van Friesland hebben besloten dat de kosten van de inenting van het rundvee tegen de besmettelijke longziekte, in het vervolg voor rekening der provincie zullen worden genomen.

— Te Utrecht is eene verordening afgekondigd, waarbij verboden is, zich in kennelijk beschonken toestand op den openbaren weg te vertoonen, op straffe van eene geldboete van 3 tot 10 gulden, of gevangenis van één dag; en eene andere, waarbij verboden is aan lieden die kennelijk beschonken zijn, om een rijtuig, met één of meer paarden bespannen, te besturen, op straffe van eene geldboete van 3 tot 9 gulden of gevangenis van één tot twee dagen.

— Te Vlissingen is eene gezondheids-commissie benoemd, ten einde het stedelijk bestuur in het tot stand brengen van doeltreffende verordeningen te dien opzigte voor te lichten. De commissie bestaat uit een medicinae doctor en twee apothekers.

Staten der provincie Groningen.

Zitting van Vrijdag den 5den September.

De voorzitter opent deze buitengewone vergadering der Provinciale Staten in naam des Konings.

Eerst moet worden onderzocht de geloofsbrieven der beide nieuwe leden; daar de heer VAN SWINDEREN evenwel zijne aanneming nog niet heeft ingezonden, worden alleen de geloofsbrieven van den heer LAND onderzocht door eene daartoe benoemde commissie, bestaande uit de heeren J. W. QUINTUS, BRONGERS en MESDAG. De commissie adviseert tot toelating van den heer LAND, die hierop door den griffier wordt binnengeleid en in handen des voorzitters de gevorderderde eeden van zuivering en van trouw aan de grondwet en de wetten des rijks aflegt, waarna hij zitting neemt.

Wordt gelezen:

Missive van den minister van binnenl. zaken, d.d. 23sten Aug., ten geleide van een kon. besluit van 22sten bevorens, houdende magtiging om de Staten buitengewoon bijeen te roepen tegen den 5den Sept. om over te gaan tot de benoeming van een id voor de Eerste Kamer en tot de behandeling van het rappert nopens de scheepvaartkanalen. — Voor kennisgeving aangenomen.

Missive van Ged. Staten, d.d. 4den Sept., ten geleide van eene missive van den minister van binnenl. zaken en een kon. besluit van den 26sten Aug., houdende magtiging om in deze buitengewone vergadering mede in behandeling te nemen de reglementen voor de Uithuizer-, Oost- en Noordpolder. — Voor kennisgeving aangenomen.

Missive van den heer HEERES, meldende, dat ij uit hoofde van ongesteldheid deze vergadering niet zal kunnen bijwonen. — Voor kennisgeving aangenomen.

Verder waren nog afwezig: de heeren VAN ITTERSUM, VAN SLOOTEN, VELTMAN en M. VAN DER TUUK, zoodat 39 leden aanwezig waren.

Hierop worden de afdeelingen getrokkken. Tot de eerste afdeeling zullen behooren: de heeren DIJKHUIS, DE HAAN, H. B. ONNES, ALDERSHOF, LEWE QUINTUS, ROEMELING, C. J. ONNES, ENGELKENS, J. W. QUINTUS, VAN ROIJEN, LAND, VELTMAN, HEERES, M. V. D. TUUK en V. SLOOTEN; tot de tweede: de heeren SCHILTHUIS, SMID, BOUMAN, TONCKENS, VENEMA, V. D. HELM, NOORDHOFF, HOOITES, BORST, PICCARDT, HOUWING, TIGCHELAAR, WIERDA, MESDAG en GROENMAN, en tot de derde afdeeling: de heeren S. P. V. D. TUUK, HOMAN, WIERTSEMA, DE SITTER, WICHERS, BROUWER, TIDDENS, V. LOON, DE MAREES V. SWINDEREN, R. A. QUINTUS, BONTHUIS, BRONGERS, REINDERS en V. ITTERSUM.

De verkiezing van een lid voor de Eerste Kamer der Staten Generaal, ter vervanging van den heer mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE, komt alsnu aan de orde. De uitslag is deze, dat worden uitgebragt op den heer mr. A. J. VAN ROIJEN te Onderdendam 21 stemmen, jhr. mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN te Groningen 14 stemmen, H. WIERDA te Winsum 1, J. H. ROEMELING te Finsterwold 1 en blanco 2 stemmen. De eerste is alzoo bij volstrekte meerderheid van stemmen verkozen, en zal aan den benoemde hiervan schriftelijk kennis worden gegeven.

De stembriefjes worden door het bureau van stemopneming, ingevolge het reglement van orde, onmiddellijk verbrand.

Thans wordt aan de orde gesteld:

Rapport der commissie over eene verbetering en vereeniging der scheepvaartkanalen in dit gewest, met een adres van den gemeenteraad van Nieuwe Pekela d.d. 20sten Aug., eene missive van de kamer van koophandel en fabrijken te Groningen d.d. 27sten Aug. en eene missive van het Dorpster zijlvest, d.d. 1sten Sept. — Wegens de uitgebreidheid der stukken wordt, op voorstel van den voorzitter, besloten ze niet te lezen, en naar de afdeelingen te verzenden.

Voordragt van Ged. Staten, d.d. 4den Sept., nopens een paar wijzigingen alsnog in de reglementen van den Uithuizer- en Oostpolder te brengen. — Ged. Staten deelen hierin mede, dat door den minister van binnenl. zaken bij missive van den 6den Aug. op nieuw zijn teruggezonden de door de Staten vastgestelde reglementen op den Uithuizer-, Oost- en Noordpolder, waarop de kon. goedkeuring alsnog is verdaagd, omdát in de twee eerstgenoemde reglementen is bepaald, dat de keuze van den voorzitter geschiedt door het bestuur en omdat met het lidmaatschap des bestuurs niet onvereenigbaar is verklaard het ten zijnen laste hebben van een onteerend vonnis. Ged. Staten stellen voor te besluiten, dat de voordragt of keuze van den voorzitter zal geschieden uit en door het bestuur en dat ook de andere bepaling zal worden opgenomen. — Dadelijk in behandeling genomen, wordt overeenkomstig het voorstel van Ged. Staten besloten.

Op voorstel des voorzitters wordt de openbare vergadering hierop veranderd in eene met gesloten deuren.

Nadat de deuren weder waren geopend, brengt de voorzitter in herinnering, dat in de zomer-vergadering besloten was het rapport nopens de scheepvaartkanalen te behandelen in eene buitengewone vergadering op half September. Ten gevolge van de benoeming van een nieuw lid voor de Eerste Kamer, moest deze buitengewone vergadering worden vervroegd. Mogt nu de commissie in bedoelde zaak alsnog eene verdaging wenschelijk achten, dan stelt spr. voor, de behandeling te bepalen op Dingsdag den 16den September. — Nadat de heer DIJKHUIS namens de commissie hierop had geantwoord, dat zoodanige verdaging wenschelijk was, wordt besloten de werkzaamheden te hervatten op Dingsdag den 16den a.s., op het gewone uur.

De Haarlemmermeer-polder in 1855.

Gelijk bekend is, is in 1854 de verkoop van de drooggevallen gronden ten einde gebragt, bedragende te zamen 16,822¼ bunder ruim, die hebben opgebragt *f* 7,798,700 of gemiddeld *f* 463,58 per bunder.

Van deze geheele uitgestrektheid gronds konden in 1855 reeds bijna 9000 bunders in cultuur worden gebragt. Haver, koolzaad en rogge waren de hoofd-producten; zij leverden zeer verschillende uitkomsten, naar mate van de gesteldheid der gronden en van de meerdere of mindere zorg aan hunne toebereiding besteed. De algemeene uitslag was echter niet ongunstig, zoo als blijken kan uit de volgende statistieke opgaven, welke door den burgemeester der gemeente met zorgvuldigheid zijn bijeenverzameld.

GEWASSEN.	*Uitgestrektheid in cultuur.*	*Geheele opbrengst.*	*Opbrengst per bunder.*	*Gemidd. opbrengst per bunder in geheel Noordh.*
	—	—	—	
	bunders	mud.	mud.	mud.
Tarwe	118¼	1293½	13.26	20.—
Rogge	921	8962½	13.17	22.6
Gerst	683	8933¾	17.69	34.7
Haver	4259	89250	25.05	41.7
Boekweit	1	4	4	19.8
Koolzaad	2805	36930¼	16.63	22.2
Mosterdzaad	29¼	211	7.17	17.3
Erwten	10¼	109	10.36	21.9
Boonen	9	211	23.45	25.6
Aardappelen	88¼	5799¼	63.53	115.4
Vlas	83	*f* 6070	*f* 148.05	
»	»	28	7—	
Hennep	8	*f* 1460	*f* 190—	
Wikken	1	8	8	20.—

Men ziet hieruit, dat met eene enkele uitzondering, de Haarlemmermeer-polder nog zeer belangrijk bij de geheele provincie achterstaat, wat de *gemiddelde* opbrengst betreft.

De polder ontwikkelt zich met groote snelheid en belooft reeds spoedig eene bloeijende en volkrijke gemeente te worden. Het aantal burgerwoningen was op den 1sten Februarij j.l. tot 387 geklommen en het getal der boerderijen tot 164. Onder deze laatste komen er vele voor van grooten omvang, sierlijk ingerigt en voorzien van ruime stallen, graanzolders en schuren, gelijk aan exploitatiën, op zoo uitgebreide schaal gedreven, past. Zij zijn ingerigt naar geheel verschillende modellen: nevens vele Noordhollandsche, vindt men er Groningsche, Friesche, Zuidhollandsche, Zeeuwsche en Brabantsche hoeven, alle meer of minder van elkander onderscheiden. Na verloop van weinige jaren zal men dan ook waarschijnlijk in dezen polder eene verzameling kunnen aantreffen van de verschillende boerderij-inrigtingen, welke in ons Vaderland gevolgd worden.

De groote omvang der exploitatiën maakt natuurlijk de hulp noodzakelijk van vele werktuigen. Onderscheidene hoeven zijn daarvan dan ook ruim voorzien, in het bijzonder die van de heeren VAN VERSCHUER en AMERFOORDT, waar zij door stoomkracht worden in beweging gebragt.

De veestapel in den polder is nog niet zeer uitgebreid. Bij opneming is gebleken, dat den 1sten Februarij j.l. aanwezig waren 994 paarden, 2215 runderen, 1688 schapen en 355 varkens.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 6 September.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63 1/16.
Dito Dito	» 3	»	—
Dito Dito	» 4	»	95 1/8.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	77 1/16.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	40 1/16.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	86.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	79¼.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	24 1/16.
Dito Binnenl.	» 3	»	40.
PORTUGAL	» 3	»	46.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	103½.
Dito bij *Hope*	» 4	»	85¾.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	85 1/8.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	95 1/8.
Dito 6de serie	» 5	»	96¼.

Er was weinig handel.

LONDEN, 6 *September*. Consols 95.

PARIJS, 6 *September*. Fransche 3 pCt. 70.85.

WEENEN, 6 *Augustus*. Metalliek 5 pCt. *f* 83¼. Nat. Leening *f* 85½. Wissel op Londen *f* 10.04. Zilver *f* 4.

HERBESTEDING.

GRONINGEN, 6 September. Op de heden morgen alhier ten raadhuize gedane herbesteding van het maken van een waterdigten dam langs een gedeelte walmuur van het Winschoterdiep, enz., *waren geene biljetten ingekomen.*

KERKNIEUWS.

Tot predikant te Harderwijk is beroepen ds. A. J. MOLENAAR, thans te Scheveningen; — te Opheusden ds. KRAFT, thans te Veenendaal.

(*Ingezonden.*)

Geheel *miswijzend* was het berigt aangaande het vergelijkend examen voor de vacante school te Oosternieland niet, zoo als het in de *Gron. Cour.* d.d. 27sten Aug. j.l. voorkomt en door J. KUIPER wordt genoemd, omdat volgens zijne meening de volgorde der genomineerden onjuist was.

Tot betere inlichting van z.e. diene, dat TEN BERGE en H. JONGSMA gelijk stonden op 60, en W. PUMA en J. KRAMER op 55 punten. Wie van beiden nu eerst worde genoemd, zal in 't wezen der zaak wel op 't zelfde neerkomen. Is de heer KUIPER van Finsterwold (hoe men Peize kon schrijven, begrijp ik niet) niet gesteld op het vermelden van zijn naam, wanneer hij met nog een paar anderen in punten van vergelijking met de laatst genomineerden bijna gelijk staat, — allen denken er zoo niet over, althans hij is de eerste die er openlijk tegen te velde trekt, daar men er vroeger toch ook wel gelegenheid toe gehad heeft. — Dat 't zoo aan te raden is, kan ik niet zien; geheel af te keuren is 't echter niet; eene openlijke critiek verdient het in allen geval niet.

Van 't examen bovengen. *Een ooggetuige.*

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 3 Sept., *Schut* Walvisch, Bat.; *Waterborg* Fennech., Petersburg; *Mewes* Margaretha, Riga; — 4 *Overeem* Noord-Holland, Sur.; *Teensma* Reintje, Liverp.; *van Duin* Regina, Archangel.

TEXEL 3 Sept., *Corporaal* Vr. Martha en 4 *Olthoff* Jantina, Newc.

VLIE 2 Sept., *de Jong* Houthandel, Memel; *Plukker* Hendrik, Laurvich.

BRIELLE 3 Sept., *Banting* Gesina, Newc.

VLISSINGEN 1 Sept., *Korter* Riga, Riga; — 2 *Sap* Broederliefde, Koningsbergen.

IBRAILA 1 Aug., *Mulder* Maria Louisa, 6 *Spanjer* Sulina en 7 *Rabe* Auguata, Konst.

SMIRNA 23 Aug., *Evers* Drie Aurelia's en *Puncke* Bernardus, Amst.

GIBRALTAR 23 Aug., *Hazewinkel* Albertina, Tromsöe.

LISSABON 19 Aug., *Visser* Johannes Arinus, Newc.

LONDEN 2 Sept., *van 't Veer* Jonge Antje en *Visser* Drie Broed., Workum.

GRANGEMOUTH 31 Aug., *van Sluis* Annegiena, Bremen.

DUNDEE 31 Aug., *de Jonge* Hendrika, Koningsb.

LEITH 31 Aug., *Hazewinkel* Meermin, Smirna.

St. DAVID'S 30 Aug., *Faber* Johanna Wilhelmina, Leith.

NORTH SHIELDS 30 Aug., *de Boer* Eensgezindheid, Southampt.; — 1 Sept. *Meuldijk* Joanna, Schiedam; *Stuitvoet* Annechiena Harmina, Lowestoft.

SUNDERLAND 1 Sept., *van Driesten* Bellamy, Dordrecht.

HARTLEPOOL 30 Aug., *Jaeger* Zwaantje Elisab., Londen.

HAMBURG 30 Aug., *Schut* de Hoop, Sur.; — 1 Sept. *Swart* Sancta Maria, Cette; — 2 *Heins* Vrouwina Margar., Amst.

BRUNSHAUSEN gepasseerd 2 Sept., *Alberts* 3 Gebroeders, Amst.

KIEL 2 Sept., *Das* Hermanna Das, Petersb.

SWINEMUNDE 1 Sept., *de Wall* Gesina, Amst.

PILLAU 1 Sept., *de Vries* Jantina, Hull.

BOLDERAA 28 Aug., *de Jonge* Reyna, Stettin; *Boon* Arentina Roelfina, Kiel; *Wessels* Elisab. Machtel. en *Potjewijd* Afina, Stettin; — 30 *Grilk* Anna Catharina, Hamburg.

KOPPENHAGE 1 Sept., *Staal* Margaretha, Inverkeiting.

KROONSTAD 2 Sept., *Kramer* Sophia, v. Amst., 8 dagen reis.

Vertrokken.

AMSTERDAM 3 Sept., *Leisleer* Eendragt, Petersb.; *Bleeker* Zwaantje Cornelia, 4 *Hansen* Hillechina en *de Boer* Zwaantina Hendrika, avont.

TEXEL 3 Sept., *Lucas* Elisab. en Jacoba, Akyab.

VLIE 1 Sept., *Blok* 4 Gezusters, Londen; *Scherpbier* Alberdina, Newc.; *Knoll* Catharina, Petersb.; *Wijbes* de Vriendschap, Gothenb.; *Wolthekker* Elisabeth Ruardi, Bergen; *Kraan* Vr. Helena en *Nieting* Catharina, Christians.; *Mulder* Afina Agatha, *Teensma* Aukje en *Carst* Elisabeth Lollina, avontuur.

HELVOET 3 Sept., *Boursse Wils* Guurtje en Maria, Batavia.

TRIEST 29 Aug., *de Jong* Antje Sleeswijk, Smirna.

ROIJAN 29 Aug., *Pomper* Geertje en *Bosmak* Ena Elisab., Petersb.

CARDIFF 1 Sept., *de Goede* Verwisseling, Malaga.

HULL 1 Sept., *Priebee* Gijsbertha Wilhelmina, Petersb.

HAMBURG 2 Sept., *Dost* Vr. Gesina, Hoogezand; — 3 *Dijker* Henr. Geertruida, Amst.

NEUSTADT 27 Aug., *Lootsman* Pomona, Petersb.

TRAVEMUNDE 1 Sept., *Dokman* Gezina Wilhelm., de Oostzee.

SWINEMUNDE 30 Aug., *Joosten* Vr. Hillechiena, Bremen.

MEMEL 30 Aug., *de Jonge* Dieverdina, Schotland.

BOLDERAA 30 Aug., *Stomp* Antje Jansen, Londen; *Engelsman* Vlijt, Elseneur; *de Grooth* Margrietha Gesina, Montrose.

STOCKHOLM 28 Aug., *Schuring* Annegina, Rusland.

HOLTENAU 31 Aug., *Broekema* Afina, Bremen; — 1 Sept. *Bakker* Zwaantina, Engeland.

RENDSBURG 28 Aug., *van Getzen* Harmonie, *Kramer* Agatha Jacobina en *Net* Jantina Margar., Gron.; *Ewen* Catharina en *Holner* Johanna, Termunterzijl; *Kroon* Hermina, Flensburg; *Tent* Maria, Wismar; — 29 *Rozema* Engelina Jantina, Riga; *Groenewold* Vrouw Margrietha, Rostock; — 30 *Feddes* Trientje, Dantzig.

TONNINGEN 28 Aug., *van Laten* Annegina, Engel.; *Sprik* Grietina Hilleg., Londen; *Puister* Imka Giezen en *Bekkering* Berendina Huges, Rendsburg; — 29 *Pronk* Onderneming, Wismar.

In lading.

LONDEN 30 Aug., *Scholtens* Maria, Wijburg.

Zeilklaar.

LONDEN 30 Aug., *de Vries* Wubbegiena, Riga; — 2 Sept. *Gnodde* Jonge Walrave, Koningsb.; *Karsens* Gustaaf Willem, Stettin.

LIVERPOOL 30 Aug., *Ebling* Anna Hendrika, Riga.

KOPPENHAGE 29 Aug., *Pott* de Spruit, Riga; — 30 *Drent* Anna Catharina, de Oostzee; — 1 Sept. *Koning* Anna Catharina, de Oostzee.

ZOUTKAMP, 5 Sept. Vertrokken 4 Sept., *Janknecht* Koophandel en Zeevaart, Newc.; *Southerland* Gleancs, Lynn; *Meester* Filippus Corn., avont.; *Bol* de Vrouw Martha, Flensburg; — 5 *Karsies* Mercurius, Gloucester.

DELFZIJL, 5 Sept. Binnengekomen 1 Sept., *Pot* Renske, Noorw.; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, Pruiss. Polder; *Loop* Trijntje, Hamb.; — 2 *Modder* Onrust, *Rozeboom* Eendragt en *Modder* Sietina, Emden; *Beerthuis* Thedina, Norden; *Dik* Annette Corn., 3 *v. d. Werf* Alida, *Taaij* Geziena Alida en 4 *Schelts* Catharina, Noorw.

Vertrokken 1 Sept., *Velvis* Catharina Groenewold en *van Dijk* Eva Henderika, avont.; *Barghoorn* Vr. Trijntje, Emden; — 2 *Mulder* Vr. Klaziena en *Mulder* Margaretha, avont.; *Albers* Geziena Helena, *Pot* de Hoop, *Mooi* Grietje Huisman, *Edema* Magritha Edina, *Schreuder* Sijlina Titia, *Lodewijks* Cath. Arendina, *Feiken* Catharina, *de Jonge* Jantiena Engelina en *Nieland* Trinette, Noorw.; *Reiners* Anna, avont.

Gepraaid den 8 Julij, bij Madera, *Ingerman* Regina, v. Hartlepool n. Hong Kong, alles wel aan boord.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

31 Aug. *Potjewijd*, Agatha Geertr., v. Petersb. n. Liverp., m. hennep.
Nanninga, Elsina, v. Riga n. Amst., m. lijnzaad.
Bieze, Vriendschap, v. Riga n. Hull, m. vlas.
1 Sept. *v. d. Wal*, Jantina, v. Memel n. Leith, m. lompen.
Struik, Neptunus, v. Londen n. de Oostzee, m. ballast.
Koster, Margaretha, v. Bergen n. Riga, m. harings.
v. d. Laan, Jacoba Alida, v. Grimsby n. Riga, m. zout.
Kooiman, Ondernem., v. Newc. n. Koningsb., m. steenkool.
Evers, Aeolus, v. Wismar n. Engeland, m. tarwe.
2 —— *Pot*, Anna Arendina, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.

De wind den 31 Aug. W.Z.W., Z., W.; den 1 Sept. W.Z.W., W.N.W.; den 2den O.Z.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 4 Sept., *Top* Wilhelm. Egberd., Arch.; *Mooi* Tiessina, Dantz.; — 5 *Panjer* Vr. Wijka, Bremen; *Otten* Wilhelm., Leer; *Mudder* Margaretha, Emden.

TEXEL 4 Sept., *Schaap* Drie Gebroeders, Londen.

VLIE 3 Sept., *de Groot* Geertruida, Christians.; *Mewes* Margaretha, Riga; *Mooi* Tiessina, Dantzig, *Kok* Newa, Frederikstad.

HELVOET 4 Sept., *Blijstra* Concordia, Archangel.

VLISSINGEN 3 Sept., *Jongebloed* Anna, Riga.

QUEENSTOWN 1 Sept., *Lindeboom* Margaretha, Galatz.

NORTH SHIELDS 2 Sept., *Valkenier* Luit.-Adm. Callenburg, Vlaard.

MARSEILLE 1 Sept., *Goossens* Geertruida, Galatz.

GIBRALTAR 25 Aug., *de Boer* Epimachus en *Bakker* Hermina Catharina, v. Galatz n. Queenstown.

LISSABON 27 Aug., *Wijgers* Johannes Hermanus, Hamburg.

KONSTANTINOPEL 21 Aug., *Mulder* Jonge Hendrik, v. Berdianski n. Falm.; — 23 *Brouwer* Bernardina, Amst.

SIMONSBAAI 26 Junij, *Hofker* Zaanstroom, v. Liverp. n. Sydney, heeft 5 Julij de reis voortgezet.

KROONSTAD 26 Aug., *Spijkman* Juliana Louisa, Amst.; — 28 *Klasen* Elisabeth, Abbeville; *Sissingh* Min. van Bosse, Goole; *Boon* Jantina, Hull; *Bekkering* Atalante en *Veendorp* Catharina, Amst.; *van Vliet* Courier, *Lever* Cath. Elisab. en *Breeland* Gesina Hendrika, Schiedam; — 29 *Fokkes* Marseille, Marseille; *Hazewinkel* Catharina Hofland en *Nieveen* Jacoba Catharina, Newc.

Vertrokken.

AMSTERDAM 4 Sept., *Drenth* Tjapke Schuringa, avontuur; — 5 *Jansen* Elisab. Anthonia, Bat.; *Wijgers* Amicitia, Surin.; *ten Cate* Cornl.zoon, Palermo; *Peters* Wolgast, Newc.; *Kleijn* Maria, Petersb.

TEXEL 4 Sept., *Visser* Johanna Margr., Frederikstad; — 5 *Rolufs* Telegraph, Genua; *Holm* Adolf van Nassau, Livorno; *van Zameren* Iris, Genua; *Visser* Zaanstroom, la Rochelle; *Gruppelaar* Stad Goor, Dundee.

VLIE 4 Sept., *Jonkhoff* de Goudvisch, Petersb.; *Doewes* Tjetaka, op avontuur.

HELVOET 4 Sept., *v. Hoogstraten* Commiss. d. Konings van der Heim en *Hageman* v. Bosse, Bat.; *Juta* Zalt-Bommel, Kaap de Goede

Hoop; *Mulder Drenth* Benin, Kust v. Guinea; *v. d. Valk* Twee Vrienden, Triëst; *Bakker* Maria, Corfu; *Siebels* Clara Wilhelm, Cardiff; *Kruisinga* Sphynx, Liverp.; *Nuisker* Cath. Elisab., Newc.

BRIELLE 4 Sept., *Biese* Alida Hendr., avontuur.

MAASSLUIS 4 Sept., *Mulder* Vr. Jantina en *Brouwer* Aurora, op avontuur.

DUNDEE 2 Sept., *v. d. Wall* Alida Cath., Clackmannan; *Mulder* Harmonie, Inverkeithing.

HULL 2 Sept., *Doddes* Alberdina, Koningsb.

HARTLEPOOL 31 Aug., *Mantendam* Corn. Mathilda, Ceylon.

QUEENSTOWN 1 Sept., *de Groot* Jacoba Johanna, Lissabon.

KONSTANTINOPEL 21 Aug.; *Efting* Jantina, Falm.

SIMONSBAAI 5 Julij, *Zeeman* Amerika, v. Bat. n. Amst.; na gerepareerd te hebben.

ARCHANGEL 20 Aug., *Reunenberg* Herman Eduard, de Maas; *de Jonge* Sjoukina, Livorno; — 22 *Mulder* Gesina, Amsterd.; *Boerhave* Arendina, Cork; *Sterenberg* 2 Broeders, Londen.

Zeilklaar.

GIBRALTAR 25 Aug., *Hanswinkel* Albertina, Pirano.

In lading.

LONDEN 2 Sept., *Bakker* Harm. Gesina, Rott.; *Smit* Anna Jant., Koningsbergen.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 5 Sept. Naar Amst. of de Zaan tot *f* 100 per 25 last koolzaad, *f* 4 per last gerst; van Newcastle op Groningen tot £ 13 per keel steenkool.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *September*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer	40 ℔ *f* 4,50
Oude	70 ℔ *f*	N.W.1856	52 ℔ *f* 5,90	- -	42 - - 4,70
N.Oml.1855	68 - 12,85	-	54 - - 6,30	- -	44 - - 4,90
- -	70 - - 13,60	-	56 - - 6,70	BOONEN.	
- -	72 - - 14,40	Zomer	54 - -	Paardeb. *f* 7,75 a *f* 8,25	
- Old.	66 - - 11,75	-	56 - -	Gr. Erwt. *f*	
- -	68 - - 12,50	Knobbe	60 - - 6,90	Graauwe dito *f*	
- -	70 - - 13,25	-	62 - - 7,30		
- -	- -	HAVER.		ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		Dikke	36 ℔ *f*	Old. Koolz. *f* 12, *f* 14, (*f* 15,25	
Oude	64 ℔ *f* 8,50	-	38 - -		
-	66 - - 9,00	-	40 - -	Oml. dito *f* 10, *f* 12, *f* 14, (*f* 16	
Nieuwe	64 - - 7,65	-	42 - -		
-	66 - - 8,25	-	44 - - 4,30	N. Aveelz. *f*	
BOEKWEIT.		-	46 - - 4,50	Zomerzaad *f*	
Gr. Zd.	64 ℔ *f* 9,50	-	48 - - 4,70	G. Mosterdz. *f*	
- -	66 - - 9,90	-	50 - - 4,90	Lijnzaad *f*	
- -	68 - -	W. Voer	36 - - 4,20	Dederzaad *f*	
Zw. -	64 - -	- -	38 - - 4,40	Gr. Gort *f* 10,75 a *f* 11,25	
- -	66 - - 9,70	- -	40 - - 4,60	Parel dito de 100 ℔ *f*	
Veen	64 - -	Zw. -	36 - - 4,10		
-	66 - -	- -	38 - - 4,30	Raapolie per vat *f* 50	

Tarwe met weinig handel in een doen. — Oude Rogge als voren. — Nieuwe meer aan, en vooral in de ligte soorten niet dan merkelijk lager te verkoopen. Boekweit 50 ct. lager traag afgaande. — Gerst minder begeerd, en iets lager afgegeven. — Nieuwe dikke Haver als genoteerd verkocht, Oude Voer en Zwarte ruim prijshoudend. — Boonen als voren. — Koolzaad over 't geheel niet driftiger, en weinig in omgegaan. — Gort stil.

ROTTERDAM, 4 *Sept*. Tarwe: 160, 161 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 520, *f* 540; 160 ℔ n. dito *f* 480; 161, 162 ℔ n. Bovenl. Ris *f* 450. — Boekweit op 142 ℔ Holst. *f* 310.

LEEUWARDEN, 5 *September*. De aanvoer van granen was heden zeer gering, met uitzondering van buitenl. Rogge en nieuwe Winter-Gerst. Witte Tarwe niet aan en puike roode voor *f* 14,50 verkocht. Rogge tot lagere prijzen gedaan, buitenl. *f* 8,50,60, en bij partij *f* 10 per last lager, nieuwe iets meer aangeboden en mede lager verkocht, inl. *f* 9,40,65 en ligtere soorten minder begeerd. Boekweit. Vries. Zand *f* 10,50. Puike zware Winter-Gerst weinig ter veil en *f* 6,20,80 verkocht; voor de ligtere ruim vorige prijzen besteed *f* 5,50 tot *f* 6,00. Voor Haver ruim vorige prijzen besteed, fijne *f* 4,85 tot *f* 5,00, blanke Voer *f* 4,50,65. Van Koolzaad bedroeg de aanvoer p. m. 350 lasten van zeer differente kwaliteiten, met zeer goede vraag, vooral in de mindere soorten. Voor de puikste soorten *f* 16,50 besteed, 2de soort *f* 15,50, 3de soort *f* 13,50 tot *f* 14,50 en geringere *f* 10,50 tot *f* 13,00.

AMSTERDAM, 5 *Sept*. Tarwe onveranderd: 129 ℔ p. b. Pools. *f* 535, *f* 537; 126 ℔ b. dito *f* 480; 158 ℔ Bovenl. Ris *f* 455. — Rogge stil: 120 ℔ o. Pruis. *f* 310; 118, 120 ℔ Arch. *f* 254, *f* 260. — Gerst in een doen: 111 ℔ Nieuwe Manheimer *f* 270 op levering.

Koolzaad prijsh.: Haarlemmermeer *f* $16\frac{1}{2}$; Vlaams. 84 p. vl.; op 9 vat in Sept. 88 p. vl.; Nov. 89 p. vl. — Lijnzaad *f* 5 hooger: 105 ℔ Petersb. *f* 315; 108 ℔ dito *f* 330; 108, 109 ℔ dito *f* 335; 108, 109 ℔ Arch. *f* 310, *f* 315; 114 ℔ Bessarabië *f* $352\frac{1}{2}$. — Raapolie dadelijk, maar vooral op levering, williger: op 6/w. *f* 53,50; vlieg. *f* 52; Oct. *f* 51; Nov. *f* 50,50 a *f* 50,75—*f* 50,75; Dec. *f* 50,25 a *f* 50,50. — Lijnolie dadelijk en op levering williger: op 6/w. *f* 41,75; vlieg. *f* 40,50 a *f* 40,75; Oct. *f* 40 a *f* 39,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 46,25; vlieg. *f* 45.

LONDEN, 3 *Sept*. Er waren heden weinig koopers ter Graanmarkt. Tarwe en alle andere Graansoorten vertoonden geene verandering in de prijzen bij eergisteren.

Van den 5den. Granen onveranderd, weinig handel, kleine toevoer.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 5 *September*. De prijs der Boter was heden als volgt: 1ste soort *f* 41; 2de soort *f* 38 a *f* 39.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 5 September. De aanvoer van schapen was niet groot, de verkoop tamelijk; van jonge varkens was de markt goed voorzien, en de handel hierin was goed geanimeerd, zij werden verkocht van *f* 9 tot *f* 24.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 5 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{8}$, $63\frac{15}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 76; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{1}{4}$, $95\frac{3}{8}$, $95\frac{5}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $94\frac{15}{16}$; Amortisatie-Syndic. $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{3}{4}$. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 65. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{13}{16}$, $24\frac{7}{8}$, $24\frac{7}{8}$; Dito 3 pCt. 45; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $39\frac{7}{8}$, $39\frac{15}{16}$; Coupons-Bewijzen $5\frac{15}{16}$; Amortisable Schuld $6\frac{13}{16}$, $6\frac{7}{8}$, $6\frac{7}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $45\frac{13}{16}$, $45\frac{7}{8}$; Dito Uitgest. $21\frac{1}{2}$, $22\frac{1}{4}$, $22\frac{1}{4}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co*. 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{3}{4}$, $103\frac{7}{8}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $103\frac{1}{2}$; Cert. bij *Hope* 4 pCt. $85\frac{3}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Co*. 4 pCt. $85\frac{3}{4}$; Cert. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. $65\frac{1}{4}$, $65\frac{3}{8}$. — POLEN, Aand. m. Loting 500 fl. *f* $155\frac{1}{4}$.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. $77\frac{13}{16}$, $77\frac{15}{16}$, $77\frac{7}{8}$; Dito Nationale 5 pCt. $79\frac{1}{4}$, $79\frac{3}{8}$, $79\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. 40, $40\frac{1}{8}$, $40\frac{1}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. 40, $40\frac{1}{8}$, $40\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 86; Denem. 5 pCt. 102; Louis. bij Hope 5 pCt. 100; Mexik. 22, $\frac{1}{16}$; Dito Onbep. 22, $\frac{1}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 79; Gren. $19\frac{7}{8}$, $20\frac{1}{16}$; Dito Onb. $19\frac{7}{8}$, $20\frac{1}{16}$; Dito Uitg. $7\frac{7}{16}$; Ecuador Onb. $14\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$; Venez 31, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Dito Onbep. $30\frac{3}{4}$, $31\frac{1}{4}$, $31\frac{1}{4}$; Dito Uitg. $13\frac{5}{16}$; Grieken $5\frac{1}{4}$; Fr. Oostenr. Spoorw. *f* 138; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $95\frac{1}{16}$; Dito 6de Serie $96\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{11}{16}$.

In Holl. fondsen was heden weinig handel of variatie. — Van vreemde effecten was in Russ., Oostenr. en Spaansche, tot bijna onveranderde koersen, eenige affaire. — In Venez. was de omzet, tot verbeterde koersen, zeer geanimeerd.

Spaansche Cred. *f* $76\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Aand. Beijersche Spoorw. *f* $38\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. $3\frac{1}{2}$; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $63\frac{7}{8}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $39\frac{7}{8}$ a $\frac{15}{16}$; Metall. 5 pCt. $77\frac{7}{8}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

J. W. WITSEN ELIAS
met
J. M. VAN DIESEN.

DELFT, 28 Augustus 1856.

*** Getrouwd:

E. SCHILTHUIS
met
M. R. v. SAANEN.

GRONINGEN, 5 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen *ZOON* HILLEGIEN WELP, Wedw. van wijlen JAN BERGMAN, Mr. Smid.

GRONINGEN, 31 Augustus 1856.

Familie en Bekenden gelieven deze als kennisgeving aan te nemen.

*** Bevallen van een' ZOON C. L. BULSING, geliefde Echtgenoot van

J. J. BULSING, B.ZN.

GRONINGEN, 3 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON MARIA CATHARINA DE WOLF, Echtgenoot van

D. SURINGA.

GRONINGEN, 5 September 1856.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, FOKELINA TIGLAAR, in den ouderdom van ruim 38 jaren; precies 15 jaren mogt ik met haar in huwelijksliefde leven; drie Kinderen zijn mij van zeven lievelingen overgebleven.

Men gelieve deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN, 1 September 1856.

JAN ANDRIES JONKHOFF,
Meubelmaker en *Steenkooper*.

*** Het behaagde den Bestuurder van alles, heden door den dood van ons te nemen onzen geliefden Vader en Schoonvader AREND JANS VAN DER KAMP, Weduwnaar van GEESIEN WILTES, in den gezegenden ouderdom van ruim 87 jaren. Hoewel dankbaar voor het langdurig genot zijns levens, treft ons tevens zijn gemis.

J. A. VAN DER KAMP.
Uit aller naam.

GRONINGEN, 2 September 1856.

*** Heden avond overleed, in den ouderdom van ruim achtenzestig jaren, tot droefheid van mij en mijne Zuster, onze geliefde Moeder C. M. ROELFSEMA, Wedw. van wijlen den Weleerw. Zeer Gel. Heer H. H. MENNES.

EELDE, 2 September 1856.

H. H. MENNES.

Eenige kennisgeving.

VERKOOPINGEN.

Faillissement.

Bij Vonnis op den 5den dezer door de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK van *Groningen* gewezen, is **JAN CROESE**, Zadelmaker te *Groningen*, verklaard te zijn in staat van **FAILLISSEMENT**, met bepaling, dat hetzelve op dien datum is aangevangen, en met benoeming van Mr. A. W. WICHERS, lid bij gemelde Regtbank, tot **Regter-Commissaris**, en van Mr. J. S. VAN RONKEL, Advokaat te *Groningen*, tot **Curator.**

GRONINGEN, 6 September 1856.

De Curator:
Mr. J. S. VAN RONKEL.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.